

Senioren dreigen in toekomst Utrechtse Binnenstad te moeten verlaten

50-Plussers wonen met veel plezier in de Utrechtse Binnenstad. Graag zouden ze er nog zo lang mogelijk willen blijven. Maar of deze wens reëel is, hangt af van de woningen. Zullen zij voldoende met de senioren mee veranderen?

Zoals het er nu uitziet zal een forse groep 50-plussers binnen tien tot vijftien jaar moeten verhuizen omdat de woning onvoldoende is afgestemd op het ouder worden. Om de bewoners ook in de nabije toekomst te kunnen huisvesten zullen veel aanpassingen moeten worden verricht. Concreet valt hierbij te denken aan een lift, een slaap- en badkamer op de begane grond. Ook blijkt de behoefte aan zorg aan huis of in de buurt van de woning toe te nemen.

Dit blijkt uit onderzoek van Onderzoeksbureau Labyrinth. In opdracht van Wijkraad Binnenstad polsten onderzoekers de woonwensen van bijna 550 50-plussers uit de Utrechtse Binnenstad. Het onderzoek heeft speciaal stilgestaan bij de woonwensen in de nabije toekomst (10 tot 15 jaar). Werkgroep Wonen, welzijn en zorg, Senioren Actief in de Binnenstad was een van de initiatiefnemers van het onderzoek. Aansluitend op een enquête die is uitgezet onder de gehele doelgroep, is een bijeenkomst georganiseerd waarin met een representatieve groep 50-plussers uit de Binnenstad verder is gediscussieerd. Resultaten uit deze verdiepingsbijeenkomst zijn ook verwerkt in onderstaande.

Sterke binding met de Binnenstad

Senioren wonen met plezier in de Utrechtse Binnenstad. De binding met de eigen wijk is zeer sterk, vooral bij bewoners die al langer in de Binnenstad wonen.

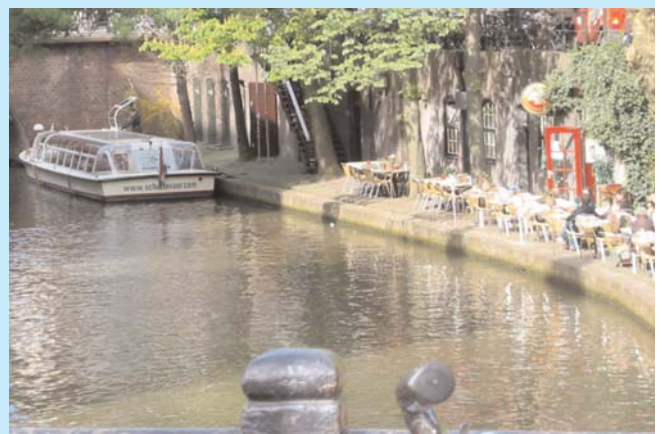
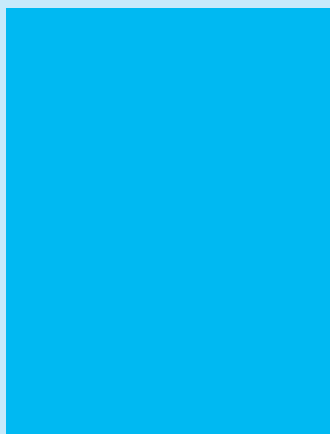
88% van de senioren zegt met plezier in de Utrechtse Binnenstad te wonen. Bijna iedereen is (zeer) gehecht aan de wijk. De honkvaste 50-plussers waarderen de Binnenstad vanwege de nabijheid van allerlei voorzieningen zoals winkels, openbaar vervoer, uitgaansmogelijkheden, gezelligheid, gunstige ligging en de sociale contacten.

Huidige woonsituatie

Bewoners vinden dat er meer geld besteed moet worden aan de bouw van 'ouderen'-woningen en aanpassingen aan bestaande woningen.

Relatief veel senioren in de Utrechtse Binnenstad wonen al geruime tijd in de huidige woning. Ook wonen ze relatief vaak in een koopwoning, veelal in een eengezinswoning, een derde van de 50-plussers woont in een huurwoning.

Bijna een kwart woont in een zogenaemde 'nultrede'-woning. In deze woningen hoef je geen trap op te lopen om de straat, voordeur, badkamer, toilet en minimaal één slaapkamer te bereiken. 25 procent is weinig als je het vergelijkt met landelijke cijfers. Hetzelfde geldt voor het aandeel senioren in de Binnenstad dat in een aangepaste ouderenvoning woont of gebruik maakt van zorg aan huis.

Veranderende woonwensen?

Veel zaken die op dit moment nog niet spelen, worden in de nabije toekomst (over tien tot vijftien jaar) belangrijker om prettig te kunnen wonen.

Vooral aanpassingen zoals een lift, slaap- of badkamer op de begane grond en zorg aan huis of in de nabijheid van de woning worden in de toekomst voor veel 50-plussers belangrijker. Vooral het type en de indeling van de woning blijken een probleem te gaan vormen wanneer de gezondheidssituatie verslechtert.

Vertrekken of blijven

50-plussers die vanwege een verslechterde gezondheidssituatie in de toekomst moeten vertrekken willen het liefst zo lang mogelijk in hun eigen woning en woonomgeving blijven wonen.

Een behoorlijke groep 50-plussers wil graag oud worden in de huidige woning, maar verwacht om gezondheidsredenen binnen tien tot vijftien jaar te moeten verhuizen. De woningen van deze groep bewoners zijn onvoldoende afgestemd op het ouder worden. Naar schatting zullen ruim 200 huishoudens van 50 jaar en ouder zeker en 900 huishoudens waarschijnlijk de huidige woning moeten verlaten.

Woonwensen van vertrekkers

Senioren die straks moeten gaan verhuizen omdat met het ouder worden de woonwensen veranderen, zijn vooral op zoek naar nultrede-woningen en of appartementen met lift in de Binnenstad, voornamelijk in de huursector. Het geschikte woningaanbod is momenteel niet toereikend.

Er is veel vraag naar goedkope huurwoningen (onder de huurtoeslaggrens). Aangezien veel senioren in de Binnenstad op dit moment in een koopwoning zitten, zien we dus een verschuiving van koop naar huur. Daarnaast is er veel belangstelling voor appartementen met lift en nultrede-woningen, waar deze groep nu nog vooral in eengezinswoningen woont.

Creëren van geschikte woningen voor senioren

Het aanpassen van bestaande woningen naar de wensen van senioren blijkt nu niet altijd mogelijk. Gemeenten en woningcorporaties moeten uitkijken naar mogelijkheden om procedures hiervoor te vereenvoudigen en kosten te subsidiëren. In het (recente) verleden is bij nieuwbouwprojecten niet altijd voldoende aandacht geweest voor levensloopbestendigheid. Senioren moeten als doelgroep bij betreffende partijen (ontwikkelaars, gemeente, corporaties) nadrukkelijker onder de aandacht worden gebracht.

Senioren gaven op de verdiepingsbijeenkomst aan dat de monumentenstatus van veel woningen in de Binnenstad ervoor zorgt dat de mogelijkheden om woningen te kunnen aanpassen, beperkt zijn. Ook zijn woningen bouwtechnisch niet altijd even geschikt om (gemakkelijk) aanpassingen uit te voeren (bijvoorbeeld bij het aanbrengen van trapliften). Deelnemers vinden dat gemeente en woningcorporaties een actievere rol mogen spelen om constructief mee te denken om woningaanpassingen gemakkelijker te maken. Bewoners benadrukken dat actief meedenken van woningcorporaties en gemeente belangrijk is, ook gezien recente nieuwbouwprojecten in de Binnenstad waarbij onvoldoende rekening is gehouden met minder validen (denk hierbij aan hoge drempels, steile hellingen etc).

Stationsgebied

Veel senioren willen meer duidelijkheid over de plannen in het Stationsgebied. Zoals het er nu uitziet overstijgt de vraag het aanbod (betaalbare) seniorenwoningen dat hier gerealiseerd zal worden. Deelnemers aan de verdiepingsbijeenkomst benadrukten het belang van de bouw van voldoende betaalbare woningen.

Minder dan de helft van de ondervraagden blijkt bekend met de plannen rond het Stationsgebied. De interesse om hier (eventueel) te gaan wonen is redelijk groot, iets minder dan de helft van de senioren die binnen vijftien jaar de woning zal moeten verlaten, overweegt dit gebied als locatie voor een nieuwe woning. In het Stationsgebied zullen ongeveer tweehonderd seniorenwoningen worden gerealiseerd, te weinig om aan de vraag van senioren uit de Binnenstad te kunnen voldoen. Uit de verdiepingsbijeenkomst kwam naar voren dat goed openbaar vervoer en de nabijheid van taxistandplaatsen onmisbaar zijn - bij een woning in het Stationsgebied - zeker wanneer men in de toekomst slechter ter been wordt. Ook wil men graag op de begane grond wonen vanwege de sociale controle en levendigheid.

Voorrangsregeling bij vrijkomende zorgplaatsen en seniorenwoningen

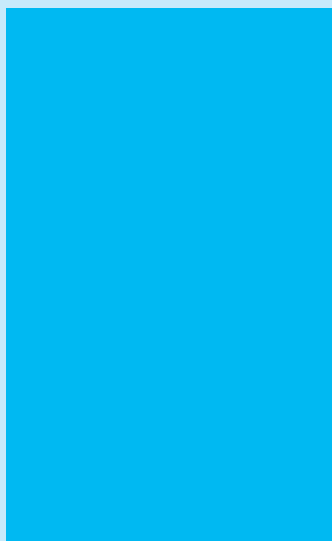
Vrijkomende zorgplekken en seniorenwoningen in de Binnenstad moeten met voorrang worden toegewezen aan senioren die reeds in de wijk wonen.

Senioren pleitten op de bijeenkomst voor een regeling waardoor bewoners in de vertrouwde omgeving kunnen blijven wonen. Nu is dit vaak niet mogelijk door een tekort aan seniorenwoningen en zorgplaatsen in de Binnenstad. Om contacten te kunnen onderhouden, moeten gemeenten en instellingen naast aandacht te hebben voor zorg, ook aandacht krijgen voor welzijn.

Aandacht voor voorzieningen in de woonomgeving

Zorginstellingen moeten goed bereikbaar en toegankelijk zijn om bewoners zo lang mogelijk zelfstandig te kunnen laten wonen. Realisering van een woonservicezone waarin verschillende voorzieningen zijn samengebracht, zou een concrete optie kunnen zijn. Te denken valt hierbij aan het Bartholomeus Gasthuis.

Deelnemers aan de verdiepingsbijeenkomst maakten dit kenbaar. Ook leek het hen zinvol om diverse zorgverleners zoals huisarts, tandarts, fysiotherapeut, etc. samen te brengen in een goed bereikbaar en toegankelijk gezondheidscentrum. Op dezelfde avond gaven deelnemers ook nog aan dat openbare ruimtes soms slecht toegankelijk zijn voor mensen die slecht ter been zijn.

Dankbetuiging

Namens Wijkraad Binnenstad danken we u hartelijk voor uw deelname aan de wijkraadpleging. We hopen dat het advies aan het gemeentebestuur ertoe leidt dat wonen in de Binnenstad voor senioren nu én in de toekomst mogelijk blijft.

Hartelijke groet,

wijkraad Binnenstad en onderzoeksbureau Labyrinth.

Advies aan gemeentebestuur

Wijkraad Binnenstad bood wethouder H. Bosch en wethouder C. van Eijk de eindrapportage van dit onderzoek onder 50-plussers officieel aan op 20 juni j.l., inclusief advies richting gemeentebestuur. Voor meer informatie kunt u zich wenden tot Renée ter Maat van Onderzoeksbureau Labyrinth.

De volledige rapportage vindt u op:

www.wijkraadbinnenstad.nl

of www.labyrinthonderzoek.nl.

U kunt de rapportage ook inzien op het wijkbureau Binnenstad: Vinkenburgstraat 26, Utrecht.

Colofon

Dit is een gezamenlijke uitgave van Onderzoeksbureau Labyrinth en Wijkraad Binnenstad.

Adresgegevens Labyrinth

Bezoekadres: Ondiepzijde 6, Utrecht

Postadres: Postbus 2496, 3500 GL Utrecht

Telefoon: 030-2627 19 1

Email: info@labyrinthonderzoek.nl

www.labyrinthonderzoek.nl

Website wijkraad Binnenstad

www.wijkraadbinnenstad.nl

Eindredactie:

Renée ter Maat, Onderzoeksbureau Labyrinth

Foto's: www.wijkraadbinnenstad.nl en archief

Labyrinth onderzoeksbureau

Vormgeving: Zinzi

Druk: Total Tech Repro B.V., Utrecht

Juni, 2007